

НАШ ДЕВІЗ: ДОПОМОЖИ СОБІ САМ!

50 плюс

ГАЗЕТА ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ АСОЦІАЦІЇ ПЕНСІОНЕРІВ

Заснована в лютому 2003 року

Свідоцтво про реєстрацію

КВ 6981 від 13.02.03

№3-4 (13-14)

Для членів ВАП – безкоштовно

2005 рік

ДЛЯ ТИХ, КОМУ П'ЯТДЕСЯТ І БІЛЬШЕ

Вітаємо з 60-літтям Великої Перемоги!

Фото Льва СТОТЛАНДА

Христос воскрес!

До 60-річчя Великої Перемоги

Зі святами вас, дорогі ветерани!

Шановні ветерани Великої Вітчизняної війни!
Шановні ветерани праці!

Рада Всеукраїнської асоціації пенсіонерів вітає вас – і тих, хто є безпосереднім учасником бойових дій, і тих, хто працював у тилу, і тих, хто бився з ворожою навалюю в партизанських загонах, і тих, хто страждав у гітлерівських концтаборах, і дітей війни, які сьогодні вже самі стали пенсіонерами, і тих, хто народився в роки повоєнної відбудови, хто невтомно працює створював промисловий потенціал і трудився на колгоспних ланах, хто навчав дітей, лікував хворих, вів наукові дослідження, зберігав і примножував культурну спадщину, – всіх вас, дорогі наші ветерани, зі святом Великої Перемоги!

Протягом чотирьох тяжких років тієї кривавої війни, розв'язаної нацистською Німеччиною, мільйони наших співвітчизників з надією чекали того дня, коли на землі запанує мир – найвища цінність людства.

Мільйони життів покладено на оltар Перемоги, і ми всі – представники кількох поколінь – низько схиляємо голови перед пам'яттю загиблих. Не будемо соромитись сліз, згадуючи своїх рідних, близьких, друзів, які загинули у тому двобої з коричневою чумою, згоріли в крематоріях Освенціма, впали під кулями в Бабиному Яру або стали жертвами бомбардувань.

Минуло 60 років від того дня, коли гітлерівська Німеччина капітулювала, і все людство полегшено зітхнуло після тривалої напруги, постійної тривоги за своїх рідних та близьких.

Для України та війна – це велетенські втрати більш як 3 мільйонів громадян, які загинули безпосередньо у ході бойових дій, майже півтора мільйона – знищених у фашистському полоні, а ще – мільйонів, які склали голови під час окупації, були закатовані в застінках гестапо, вивезені до рейху та багатьох країн світу. Україна та

кож втратила 16 тисяч промислових підприємств, понад 900 залізничних станцій, будівлі та майно тисяч колгоспів і радгоспів. Війна залишила без житла 10 мільйонів чоловік, знищила 18 тисяч медичних закладів, 33 тисячі шкіл, технікумів і вузів, 20 тисяч бібліотек. Гітлерівські окупанти спалили сотні наших міст, тисячі сіл.

У наш час, через шість десятиліть після тієї незабутньої Перемоги, ми іноді чуємо пропозиції щодо скасування Свята 9 Травня, яке, мовляв, уже стало „анахронізмом“. Але ми добре пам'ятаємо ту жахливу статистику війни, ми не повинні забувати про свою історію, і в пам'яті народній День Перемоги не зітреться ніколи!

Вітаючи всіх ветеранів і членів їхніх сімей зі святами Великодня і 9-го Травня, Рада Всеукраїнської асоціації пенсіонерів щиро бажає вам міцного здоров'я, активного довголіття, миру і злагоди у ваших оселях!

Рада Всеукраїнської асоціації пенсіонерів

Новини ВАП

Нові можливості ВАП у правовому захисті літніх

Під такою назвою в Києві відбувся семінар, організатором якого стала Всеукраїнська асоціація пенсіонерів. У семінарі взяли участь голова Ради ВАП Володимир Дзьобак, заступник голови Михайло Ходаківський, член Ради ВАП, головний редактор видань Асоціації Олег Кравченко, завідувача відділом організаційної роботи ВАП Наталія Кучеренко, менеджер з медичного страхування Олена Литвиненко, юристи Вікторія Горбачова, Наталія Кравченко (всі – з Києва), керівники регіональних відділень ВАП Ірина Шевчук (Вінниця), Любов Кушнарєва (Запоріжжя), Алла Фаєвська (Рівненська область), Валентина Костюра (Севастополь), Віктор Гладнюк (Хмельницький).

З доповідями на семінарі виступили В. Дзьобак, М. Ходаківський, Н. Кравченко, Н. Кучеренко, О. Кравченко. Було обговорено питання вдосконалення роботи з правової підтримки членів Асоціації, зокрема, розгортання діяльності віртуальної юридичної клініки, яка діє при ВАП за підтримки Фонду сприяння демократії Посольства США в Україні.

Потім відбувся обмін досвідом роботи в регіонах України.

Про нас пишуть...

Одне з найстарших друкованих видань України – „РОБІТНИЧА ГАЗЕТА“ опублікувала матеріал про Всеукраїнську асоціацію пенсіонерів під заголовком „Пенсіонери шукають і знаходять!“

Автори Олександр Глаголев і Валерій Зверевський, ветерани української журналістики, розповідають про те, як діють програми ВАП, наводять відгуки членів Асоціації Лариси Глібівни Саковцевої, Володимира Тимофійовича Солодовникова, Сергія Івановича Самка, які діляться своїми враженнями від того, як на практиці вказані програми допомагають їм економи-

ти сімейні бюджети, прилучатися до культури та мистецтва, отримувати юридичні консультації.

Журнал „Вісник Пенсійного фонду України“ у своєму березневому номері опублікував матеріал про Всеукраїнську асоціацію пенсіонерів під назвою „Потенціал літніх – багатство суспільства“.

Автор статті – член Національної спілки журналістів України Олег Кравченко – розповідає про діяльність громадської організації, зокрема, про ініціативу ВАП, результатом якої стало створення та обговорення проекту Закону України „Про запобігання дискримінації щодо осіб літнього і похилого віку в Україні“.

У статті, повний текст якої вміщено на сайті ВАП (див.: www.uarp.org розділ „Наші публікації“) в Інтернеті, а також на сайті PADCO (програма „Пенсійна реформа в Україні“, що здійснюється за підтримки USAID), розкривається роль і значення старшого („сивого“) покоління в усіх сферах життя суспільства – в економіці й соціальному розвитку, у науці й техніці, у культурі й мистецтві.

Нас показують...

Про ВАП різні канали телебачення й радіо вже розповідали, але найповнішою виявилася передача по першому Національному каналу Українського телебачення у програмі, яку веде відома тележурналістка Євдокія Колесникова. Програма називається „Пенсійна реформа: крок за кроком“.

У телепередачі були представлені ініціативи і програми Всеукраїнської асоціації пенсіонерів, показано, як працюють співробітники Асоціації та волонтери, а кілька членів ВАП розповіли, що конкретно їм дає членство в Асоціації, як завдяки програмам ВАП їм вдається економити кошти свого сімейного бюджету, прилучатися до мистецтва, захищати свої права, консультуватися з різних правових питань.

Передача про ВАП буде повторюватись щомісяця.

На знімках: голова Ради ВАП Володимир Дзьобак знайомить учасників семінару з перспективним планом розвитку програм Асоціації; під час роботи семінару; знімок на пам'ять. Фото члена ВАП Наталії КОМПАЇЦЕВОЇ.

Духовні цінності

Бесіда подається в скороченому вигляді. Повний її текст буде вміщено на сайті ВАП в Інтернеті (див. Розділ „Наші публікації” на сайті: www.uaip.org)

– У зв'язку з тим, що в цьому році майже збіглися в часі два великих свята – Великдень і 60-ліття Великої Перемоги (а саме цим двом визначним датам присвячений спеціальний номер газети Всеукраїнської асоціації пенсіонерів), прохання до Вас, Отче, звернути своє слово до ветеранів, до православних, до всіх наших читачів. Ім, напевне, буде цікаво дізнатися: що об'єднує духовних пастирів, які захищають віру, і воїнів, які боронять Вітчизну від ворога?

– Передусім хочу привітати прагнення вашої громадської організації і газети „50 плюс” до того, щоб поєднати Воскресіння Христа (а це й справді – Перемога над смертю) і перемогу народу в минулій війні. Для перемоги над злом, з усім, що руйнує людину, церква не лише підтримує такі зусилля, але й бачить себе в якості борця проти того, що справді людина повинна долати.

Христос допомагає кожному з нас насамперед тим, що він як бого-людина зміг зробити те, чого сама людина, без Бога, ніколи зробити б не змогла. Він дає людині можливість долати зло в його корені. І це – найбільше, що дано людині, найбільша її перемога. У Вітчизняній війні ми теж бачимо, як народ повстав проти ворога, щоб у корені подолати зло, яке призвело до кровопролитної війни, і принести людям жаданий мир.

Ось чому для церкви перемога народу у Великій Вітчизняній війні є дуже великим дійством, у якому, як нам відомо, вона (церква) брала безпосередню участь.

– У чому конкретно вона виявилась?

– Відомо, що першим закликав народ до боротьби тодішній митрополит (а пізніше – патріарх, який очолював православну церкву в колишньому Радянському Союзі) Сергій. Відомо й те,

„І Воскресіння Христа, і народний подвиг у двобої з ворогом – це Перемога!”

– вважає отець Микола (Микола МАКАР), протоієрей Української православної церкви, проректор Київської Духовної Академії та Семінарії

що Сталін, який все своє життя боровся проти церкви, все ж таки в скрутній ситуації, коли німецько-фашистські орди дійшли до Москви, змушений був переосмислити своє ставлення до церкви. Він усвідомив, що без церкви йому не вдасться подолати ворожу навалу. І звернувся до церкви, дозволив їй відродитися. Тоді було відкрито багато храмів і монастирів. Близько двадцяти єпископів, які залишилися живими, були випущені на волю з таборів, їм була надана можливість прибути до Москви на Собор, де вони обрали патріарха. Саме в той час церква дала могутній імпульс для розгортання всенародного, дуже активного опору ворогу.

– Останнє десятиліття в новітній історії України ознаменувалося поверненням наших співвітчизників до релігії, реконструкцією діючих і відбудовою зруйнованих храмів. Чимало побудовано й нових. Водночас ми є свідками падіння моралі, розтління і гріха, захоплення тими цінностями, які не ведуть до Бога, а чимдалі – все більше й більше віддаляють людину від високих моральних принципів буття. Як урятувати душі наших громадян, особливо молоді, від негативного впливу сучасного оточення інформаційного суспільства?

– Нинішній час не є легким, бо спадщина нам дісталася атеїстична. Матеріалістичні погляди прищеплювалися протягом кількох поколінь, тож люди не можуть одразу переосмислити свою життєву позицію. І тут перед нами – надзвичайно велика робота. Практично, руїна в душах людських, і тому всьому су-

спільству потрібно спільно з церквою шукати шляхи виходу з кризи. Відбудувати храми в містах і селах набагато легше, ніж у душах! Я бачу шлях до духовного відродження в тому, щоб звернути наші погляди в сиву давнину народу, який пройшов довгу історію, пережив багато потрясінь, але зумів зберегти те, що завжди рятувало його в найскладніших ситуаціях. Ми маємо безліч історичних прикладів, гідних для наслідування. Життя і діяльність рівноапостольного великого князя Володимира – справжній еталон того, як мудрою політикою можна із суспільства, що опинилося на межі розвалу, зробити непереможну, сильну країну. Хрещення Київської Русі не дало руйнівним силам знищити народ. Це – яскраве свідчення того, що відродження духовності народу є можливим. І це дуже на часі сьогодні! Переконаний, що нам Господь це пошле!

– Шість десятиліть на нашій землі немає війни. Але чи панує в нашому суспільстві мир і злагода? На жаль, ми бачимо багато негативних прикладів, які якоюсь мірою нагадують чвари в Київській Русі. Чи не настав час для примирення, скажімо, між тими, хто воював з гітлерівськими загарбниками у формі солдат Червоної Армії, і тими, хто бив нацистів під прапорами УПА? Така постановка питання для когось, можливо, видається абсурдною, навіть дивною, але ж колись має прийти час для примирення, чи не так?

– Саме так, і цей час нам дав Господь! Попередній час був епохою тоталітаризму, роз'єднання, конфронтації. І

ті спалахи нетерпимості і навіть ненависті одне до одного, які ми тепер переживаємо, та спадщина від тоталітарних часів, внаслідок якої ми спостерігаємо напруження у стосунках, небажання не те що сприйняти точку зору іншого, а бодай хоч вислухати ту чи іншу сторону, – все це жахливе явище! І тому церква кличе обидві сторони тільки до миру. Зло ніколи не здолаєш злом. Християнин повинен любити і ворога. А що ж тоді казати про відносини між християнами, які вбили за мир зі спільним ворогом! Виспрошення, милосердя, любов – ось єдиний шлях до миру й злагоди в суспільстві.

– У житті українського народу Великдень завжди викликає особливе піднесення, бажання очищення. Що б Ви хотіли побажати православним і всім нашим читачам у переддень Свята?

– Я хочу побажати, щоб Великдень став для кожного з нас тією силою, яка робить наше життя, і передусім – духовне життя – повнішим, міцнішим і упорядкованішим. Бо наші душі чекають цілющої допомоги від Христа-Спасителя, який переміг смерть. І тепер – найкращий час для того, щоб попросити у Господа цього зцілення. Хай Господь усіх благословить своєю великою перемогою над пеклом, над гріхом, над злом! Хай мир і любов прийдуть у кожен ваш дім!

Розмову вів Олег КРАВЧЕНКО,
„50 плюс”.

До 60-річчя Великої Перемоги

Фронтний сюрприз антифашистів

Перемога!.. Це слово викликає трепетні почуття в наших співвітчизників, насамперед у тих, хто її здобув, виявивши силу нескореного духу, прагнення не дати себе, батьків і дітей на поталу ворогові, жити вільно, а не в рабській покорі.

Тому й через десятиліття не міліє ріка людської незгасної пам'яті і безмежної вдячності ветеранам Великої Вітчизняної – і тим, хто ціною власного життя здобули мир для прийдешніх поколінь, і тим, кому пощастило повернутися додому переможцями.

Серед тих, кого вшановуватимуть 9 Травня, і Дмитро Михайлович Дмитерчук з села Дубини, що в Радивилівському районі на Рівненщині. Радіє колишній фронтовик цієї дати, бадьориться, гордий, що причетний до цієї вікопомної події в історії людства.

– День Перемоги я зустрів у місті Кондава, що в Латвії, – розповідає Дмитро Михайлович. – Ми тоді відразу пішли в „увольнительну” і сфотографувались на пам'ять про кінець війни. На цій фотографії, зробленій у Кондаві 9 травня 1945 року, – мої бойові побратими. На жаль, я уже не пам'ятаю всіх імен і нічого не знаю про їхні долі. Може, хтось із них побачить це фото і відгукнеться...

Пішов Дмитро Михайлович на війну з Козина Радивилівського району. Тоді мобілізували з округи 190 молодих хлопців. Пішки простували вони до сусіднього села Верба, а там завантажились в ешелон, і відвезли їх у Челябінську область, в запасний полк, який через кілька місяців кинули в бої під Ригу. Відважний наш земляк на війні був мінометником – у 429 окремому протитанковому дивізіоні 145-ї дивізії, що в числі багатьох інших частин і з'єднань вела запеклі бої з гітлерівцями на Прибалтійському фронті.

– А пішло нас тоді, у травні 1944-го, на ту кляту війну з Дубинів троє 18-річних хлопців, – пригадує Дмитро Михайлович. Разом зі мною – Петро Дмитерчук та Василь Дубинецький. Дякувати Богу, додому повернулися з війни живими всі троє.

Мешкає Д. М. Дмитерчук у неблизькому від райцентра селі. Однак почуватися добре, на життя не скаржиться. Жваво цікавиться нинішніми суспільно-політичними процесами у нашій державі, наголошуючи, що не дарма колись воював із загарбниками. А ще в деталях пригадує свою буремну юність, воєнне лихоліття. Радіє 78-річний фронтовик, що доля виявилася милосердною до нього. Бо ж не раз, бувало, дивився смерті у вічі...

Найбільше вкарбувалися у пам'ять бої в районі Клайпеди, в ході оточення Курляндського угруповання фашистів. Треба було виконувати складні завдання з налагоджування телефонного зв'язку, як правило, під автоматним обстрілом, під бомбардуваннями, коли все тіло стискалося під пронизливим виттям падаючих бомб. Їх було не злічити – тих нищівних вибухів ворожих авіаційних бомб, артилерійських снарядів.

А який артилерійський снаряд влучив прямо в те приміщення, у підвалі якого перебував Дмитерчук. Дмитро Михайлович подумки навіть попрощався зі світом. Але, на щастя, вибух не пролунав!.. Коли підоспіли сапери напрочуд обережно зняли боеголовку, знайшли у ній... записку антифашистів. Їхній холостий заряд виявився Дмитерчукові та його товаришам нецінним подарунком. Бо хіба ж можна оцінити життя!

Про відвагу і мужність Дмитра Михайловича красномовно свідчать його бойові відзнаки – орден Слави III ступеня за битви під Мемелем і Клайпедою в 1944-му році, медаль „За відвагу”, отримана в березні 1945-го, а ще – відзнаки повоєнного часу – орден Вітчизняної війни I ступеня і „За мужність”, а також медалі.

...Збігають роки й десятиліт-

Цій фотографії вже 60 років! Дмитро Дмитерчук разом з бойовими друзями сфотографувався біля полкового прапора в день Перемоги над гітлерівськими загарбниками – 9-го травня 1945 року. Наш герой на фото – другий ліворуч.

тя. На жаль, усе менше стає серед нас безпосередніх учасників бойових дій Великої Вітчизняної. Тим більше уваги і шани повинні їм приділяти держава і суспільство. Аби їхній ратний подвиг якнайповніше прислужився патріотичному вихованню підрастаючого покоління, аби мужність наших дідів і батьків прислужилася зміцненню обороноздатності суверенної України, була застереженням для тих, хто зазіхає на не-

залежність і цілісність нашої молоді держави.

А 60-річчя Перемоги у Великій Вітчизняній війні є добрим приводом для усіх суцільних на землі підняти „фронтів 100 грамів”. Щоб у доброму здоров'ї визволителі зустріли ще не одне 9 Травня. Щоб пам'ять про подвиг солдатів цієї Перемоги не замулювали роки.

Василь СЕМЕРЕНКО,
власкор газети „50 плюс”
у Рівненській області.

До 60-річчя Великої Перемоги

Подвигу Севастополя – жить вечно

День Великой Победы – для севастопольцев особый праздник. Жителей города «Достойного поклонения» (так переводится Севастополь с греческого) понять не мудрено. Вспомните хотя бы Леонида Соболева: «Стоит над Черным морем Севастополь, дважды увенчанный славой двух своих оборон, и эта слава, подобно двойной звезде, сверкает на вечном небе истории нашей страны». Но сегодня мы хотим говорить во весь голос о Севастополе с новым чувством. Мы отмечаем 60-летие Победы в Великой Отечественной войне.

Городом-героем Севастополь назвал народ уже в первые годы войны. В 1941–1942 г. выходили книги с упоминанием Севастополя как «города-героя». Это почетное наименование появилось и в первом майском (1945 г.) приказе № 20 Верховного Главнокомандующего. Президиум Верховного Совета СССР своим Указом от 8 мая 1965 г. «О вручении городу-герою Севастополю ордена Ленина и медали «Золотая Звезда» лишь узаконил не только давно заслуженную награду, но и неоднократно упоминавшееся вместе с именем города звание. Кстати, кроме нее на знамени города – орден Красного Знамени (1954 г.), орден Октябрьской Революции (1983 г.).

Заслуги молодежи города отмечены в 1948 г. орденом Красного Знамени. О ратных и трудовых подвигах севастопольцев, моряков Черноморского флота свидетельствуют более двух тысяч памятников!

Война в Севастополь пришла 22 июня в 3 часа 15 минут. Он в числе первых городов СССР подвергся налету фашистской авиации. В официальных документах отмечено, что первой нанесла удар по немецким самолетам зенитно-артиллерийская батарея Черноморского флота №74, которой командовал лейтенант И.Г. Козовник. Вслед за ней открыли огонь 76-я, 80-я и 75-я батареи, успешно отразившие первый налет фашистов.

По решению городских организаций, штаба флота воины гарнизона и севастопольцы в сжатые сроки, к 1 ноября 1941 г. возвели вокруг Севастополя три рубежа обороны: тыловой, главный и передовой с дотами, дзотами и другими оборонительными сооружениями.

23 октября по решению Крымского обкома ВКП (б) в Севастополе был создан чрезвычайный орган власти – городской комитет обороны.

А 29 октября 1941 г. в городе было введено осадное положение. 30 октября первый удар по вражеской моторизованной колонне и танкам 11-ой немецкой армии генерала Майнштейна нанесла 54-я береговая батарея Черноморского флота под командованием лейтенанта И.И. Заики. Артиллеристы три дня вели непрерывные ожесточенные бои с наседавшими фашистами. Поистине правы ветераны, которые говорят, что подвиги не забываются никогда. Не так давно И.И. Заике было прис-

«На рейде большом легла тишина...» (Главная бухта Севастополя). Фото Виталия ФИЛИПЬЕВА.

воено высокое звание «Почетный гражданин города-героя Севастополя».

Итак, 30 октября началась вторая, как отметят историки, героическая оборона Севастополя. А продолжалась она 250 дней – до 4 июля 1942 г. О второй обороне написано и рассказано немало. Но все без исключения авторы утверждают одно – самое важное и главное: с первых боев до последних дней обороны защитники города, а ими стали все, кто там остался (даже дети!), проявляли самоотверженность, беспримерную стойкость и героизм.

Вот несколько примеров. Бессмертный подвиг совершил гарнизон дзота №11. Помните художественный фильм, в котором моряки бросаются под танки с гранатами в руках? Сюжет основан на реальных фактах. Краснофлотец Иван Голубец ценой собственной жизни спас боевые корабли и их экипажи в Стрелецкой бухте. Ему посмертно присвоено звание Героя Советского Союза. За подвиги в те дни такого звания были удостоены пулеметчица Нина Онилова и снайпер Людмила Павличенко.

В дни обороны ратный и трудовой героизм стал чуть ли не повседневной нормой жизни. Рабочие Морского завода под обстрелом врага ремонтировали корабли, создавали боевую технику днем и ночью. Было оборудовано два бронепоезда, построена и оснащена всем необходимым для боевых действий плавучая батарея №3, получившая название «Не тронь меня!». Она надежно прикрывала город от налетов фашистской авиации с моря. Немцы называли ее «Квадрат смерти».

В горных выработках (штольнях) на берегу Севастопольской бухты были созданы подземные спецкомбинаты: №1 – для производства вооружения и боеприпасов, №2 – по пошиву белья, обуви и обмундирования. Тут же, под землей, работали амбулатории, столовая, клуб, школа, детские ясли и сад, госпиталь и хлебозавод.

Невозможно без чувства волнения и гордости говорить о том, что защитников города постоянно поддерживали корабли флота. Прорываясь в осажденный Севастополь, они доставляли пополнение, боеприпасы, продовольствие. Увозили на Большую землю раненых, стариков, женщин и детей. И, конечно же, вели огонь по пози-

циям врага. А когда надводные корабли уже не могли прорываться к Севастополю, их задачу отважно выполняли экипажи подводных лодок.

В одной из недавно изданных книг приведены цифры, которые говорят сами за себя. Медицинские работники флота и города за восемь месяцев обороны спасли жизни десяткам тысяч людей, возвратили в строй 30927 раненых и 10686 больных.

21 июня 1942 г. гитлеровцы прорвались к Северной стороне города. Одна за другой замолкали батареи. Но даже в те критические дни героизм не только не пошел на убыль, а наоборот, стал массовым. Подвиги вновь и вновь совершали тысячи защитников.

25 июня фашистские летчики бомбили здание Панорамы «Оборона Севастополя 1854-1855 гг.». Здесь находилось всемирноизвестное полотно Франца Рубо. От прямых попаданий пяти бомб и семи крупнокалиберных снарядов была пробита стена, разрушен купол и возник пожар. Живописное полотно спасали курсанты школы средних командиров береговой обороны, бойцы 11-го отдельного батальона воздушного наблюдения, оповещения и связи. Вынесенные прямо из огня фрагменты полотна были вывезены на лидере-эсминце «Ташкент» – последнем большом надводном корабле, прорвавшемся в Севастополь. Командовал им капитан 3-го ранга В.Н. Ерошенко.

На город всего за два дня – 29 и 30 июня – вражеская авиация совершила более 3000 самолето-вылетов, сбросив на Севастополь до 15 тысяч бомб. Артиллерия обрушила около 8000 снарядов, до 14000 мин. Фашистское командование бросило в бой все силы и средства.

Резервы у защитников таяли, кончались снаряды, патроны, гранаты. Но они защищали любимый город даже тогда, когда враг вступил в Севастополь. Бои продолжались до 4 июля, а в отдельных районах – до 12 июля.

4 июля 1942 г. газета «Правда» и Совинформбюро сообщили, что советские войска оставили Севастополь. В сообщении Совинформбюро говорилось: «Военное и политическое значение Севастопольской обороны в Отечественной войне советского народа огромно.

Встреча на Сапун-горе.

Окончание на 6-й стр.

До 60-річчя Великої Перемоги

Від солдата до академіка

Члену ВАП, Герою Соціалістичної Праці, лауреату Державних премій, доктору фізико-математичних наук, професору, академіку НАНУ Володимирі Івановичу МОССАКІВСЬКОМУ і цих, мирних звань та відзнак вистачило б „на всю оставшуюся жизнь”. Та не тільки ця частина його

біографії може охарактеризувати цю незвичайну особистість. Володимир Моссаківський – ще й ветеран Великої Вітчизняної, учасник бойових дій, кавалер орденів Червоної Зірки та Вітчизняної війни, медалей „За бойові заслуги”, „За взяття Берліна”.

Після закінчення дніпропетровської середньої школи з золотою медаллю Володя Моссаківський, кращий із випуску 1939-го року, не вагаючись, обрав майбутній фах. Йому, залюбленому в точні науки, ще в шкільні роки дуже хотілося стати студентом фізичного факультету Дніпропетровського державного університету. Чи думав він, отримавши студентський квиток ДДУ, що через багато років він протягом 22 років буде ректором цього університету!

Але шлях до вершин науково-педагогічної майстерності проліг ... через війну. Навчатися в університеті йому та всім хлопцям-першокурсникам вдалося лише місяць. Бо в жовтні того ж таки 1939-го їх призвали до армії. Володю направили до

339-го зенітно-артилерійського полку, що тоді був розташований поблизу Баку. Він закінчив полкову школу, отримав звання молодшого комвзводу, потім сержанта. Тож на війну Володимир Моссаківський потрапив не зопалу, не новачком, а вже добре навченим солдатом.

Велику Вітчизняну він пройшов від першого до останнього дня. Можна припустити, що на його майбутні наукові напрями справила вплив відпрацьована в боях філігранна точність розрахунків у артилерійському мистецтві, спочатку – на посаді помкомвзводу управління 419-го окремого зенітно-артилерійського полку в Майкопі та Батумі, потім – командиром відділення 11-го артполку на станції Акстафа. Неабиякі здібності молодого артилериста не могли залишитися непоміченими. У листопаді 1942-го його направили до школи артилерійської інструментальної розвідки Закавказького фронту, де він отримав незвичну спеціальність звукометра.

У травні 1944-го Моссаківський був призначений командиром відділення дешифрувальників 1-ої звукової батареї дивізіону артилерійської розвідки 157-ої орденів Олександра Невського Барановицької армійської артилерійської бригади. За допомогою звуку він засікав ворожі батареї, визначав їх координати, виконував необхідні розрахунки й допомагав артилеристам вести

пристрільку. І наша артилерія „накривала” ворожі позиції.

У складі 1-го та 3-го Білоруських, 1-го Українського фронтів В.І. Моссаківський брав участь у Брестській, Каунаській, Кенігсберзькій, Берлінській наступальних операціях.

Демобілізувався Володимир Іванович у кінці грудня 1945 року й продовжив навчання у Дніпропетровському університеті, який закінчив з відзнакою у 1950 році й одразу ж вступив до аспірантури при кафедрі теоретичної механіки. Ще студентом одружився зі своєю однокурсницею Любою Голдиш. Коли у них народилася перша донька Таня, її жартома називали „студентська”.

У 1952 році молодий вчений захистив свою кандидатську дисертацію. А вже наступного року його призначили завідуючим кафедрою механіки суцільних середовищ.

Докторську дисертацію Моссаківський захистив у 1956 році. Тоді ж народилася донька Олена, і в родині Моссаківських говорять про неї – „докторська”. А потім – ще дві події майже збіглися в часі: затвердження Володимира Івановича професором і народження третьої доньки – Люсі. Тож не дивно, що у неї є родинне прізвище – „професорська”...

Йому є що пригадати. Війну. Навчання. Роки його наукових пошуків. Роки ректорства. Завдяки його старанням побудовані студентське містечко, культурно-побутовий

комплекс, Палац спорту з двома плавальними басейнами, сімома спортзалами. А ще – велотрек, військова кафедра, оранжерея, біологічний корпус, науково-дослідний біологічний комплекс у селі Андріївці, дослідне виробництво для електронщиків, проблемна лабораторія міцності та надійності конструкцій, Міжвузівський центр обробки наукових досліджень, житловий будинок для викладачів університету і ще багато-багато чого корисного.

В. І. Моссаківський – автор 250 наукових праць, 7 монографій. Під його керівництвом захищено 10 докторських та 50 кандидатських дисертацій. Він нагороджений двома орденами Леніна, двома орденами Трудового Червоного Прапора, орденами Знак Пошани, Ярослава Мудрого, „За мужність” та багатьма медалями.

Ми вітаємо заслуженого дітяка науки Володимира Івановича Моссаківського з Днем Перемоги і бажаємо йому й надалі активного довголіття.

Сергій СИСОЄВ,
власкор „50 плюс”
по Дніпропетровській області.

Продолжение. Начало на 5-й стр.

Сковывая большое количество немецко-румынских войск, защитники города спутали и расстроили планы немецкого командования. Железная стойкость севастопольцев явилась одной из важнейших причин, сорвавших пресловутое «весеннее наступление» немцев. Гитлеровцы проиграла во времени, в темпах, понесли огромные потери».

За восемь месяцев у стен Севастополя враг потерял до 300 тысяч солдат. Газета «Правда» сообщила: «Подвиг севастопольцев, их беззаветное мужество, ярость в борьбе с врагом будут жить в веках, и их увенчает бессмертная слава».

В ознаменование подвигов защитников города 22 декабря 1942 г. Указом Президиума Верховного Совета СССР была учреждена медаль «За оборону Севастополя 1941–1942 гг.». Этой медалью награждены 50 тысяч участников обороны.

Горькая статистика войны... 22 месяца бесчинствовали фашисты в Севастополе. Они уничтожили в Инкерман-

Подвигу Севастополя – жить вечно

ских штольнях три тысячи женщин, стариков и детей. В Троицком тоннеле – более 400 рабочих. 12 июля оккупанты согнали на стадион «Динамо» 1500 жителей, а после ограбления и издевательств расстреляли их на пятом километре Балаклавского шоссе. За время оккупации города фашисты расстреляли, сожгли, утопили в море, насильно угнали в Германию десятки тысяч севастопольцев.

...Мне много раз приходилось читать письма фронтовиков, слушать рассказы ветеранов, видеть на их глазах слезы, когда они вспоминали войну, освобождение Севастополя. А оно весной 1944-го было стремительным. Был приказ Ставки – взять Севастополь. Освобождение Крыма и Севастополя было возложено на войска 4-го Украинского фронта (2-я гвардейская и 51-я армии) под командованием генерала армии А.И. Еременко и при под-

держке сил и средств Черноморского флота и Азовской военной флотилии, а также авиации дальнего действия.

И вот 9 мая 1944 года к вечеру Севастополь был полностью освобожден. 10 мая в час ночи Москва 24 залпами из 342 орудий салютовала освободителям города.

Прошло шесть десятилетий со дня завершения той страшной войны. И сейчас все севастопольцы с нетерпением ждут Великого праздника.

9 мая в Севастополе по традиции будет праздничное шествие ветеранов, массовые гуляния, а вечером – праздничный салют. Будет море цветов, улыбок, слез... Будет настоящий праздник. Севастопольцы его заслужили!

Владимир ДЯТЧИК,
сборкор газеты «50 плюс» в г. Севастополе.

До 60-річчя Великої Перемоги

Уроки мужності Юлії Беляєвої

Голова ради Хмельницького регіонального відділення Всеукраїнської асоціації пенсіонерів В.П. Гладнюк завдячує зростанню популярності очолюваної ним громадської організації добровільним помічникам-активістам, котрих лише у мікрорайонах обласного центру нині понад півтора десятка.

З-поміж них особливо, за його словами, виділяється своєю ініціативністю волонтер Юлія Федорівна Беляєва. Попри поважний вік (невдовзі їй вісімдесят літ) ця колишня вчителька, „Відмінник народної освіти”, багато зробила для становлення на території ЖЕКу №2 осередку ВАП. Очолюючи раду ветеранів мікрорайону, яких тут мешкає майже 1400 чоловік, Юлія Федорівна зуміла переконати кожного четвертого з них у доцільності вступу в члени ВАП. Тепер її „підопічні”, озброєні членською карткою, є постійними відвідувачами численних медичних, адвокатських, торговельних підприємств, що за договором з регіональним відділенням ВАП відпускають їм товари і надають послуги з 10–20-відсотковою знижкою вартості.

Юлію Федорівну однолітки і молодші хмельничани дуже поважають – підкреслює В.П. Гладнюк. – Біографія у жінки починалася з бойового рядка, а після війни тридцять п'ять років виховувала дітей у Хмельницькій середній школі №6. Патріотами, працелюбами, порядними росила, в тому числі

й на прикладі власного сина Олександра, котрий після навчання став офіцером морського флоту.

Думку керівника регіонального відділення ВАП підтвердили мешканці ЖЕКу №2. Ті, до яких милосердна бабуся навідується регулярно, щоб полегшити домашні клопоти. Ті, кому допомогла наставити на правильний шлях сина чи дочку, що відбилися від рук. Ті, котрим додала сил у боротьбі з недугою. А всі ветерани одноголосно висловлюють вдячність Юлії Федорівні за створення в ЖЕКу Кімнати бойової слави.

– Цей музей – данина моїм бойовим побратимам, – говорить вона. – Як і той, що створила разом з колегами у середній школі №10. Молодь має знати героїчне минуле українського, російського, білоруського та інших народів-братів. У Великій Вітчизняній війні, мусимо не забувати, ми перемогли саме завдяки нашій дружбі, нашій спільній самовідданості. Мій старший брат Олександр, льотчик-штурман, згорів у смертельному поєдинку з гітлерівцями. І разом з ним загинув білоруський хлопець, його однокласник...

У партизанському загоні, куди шістьнадцятирічне чернігівське дівча Юлька потрапила після невдалої евакуації-втечі від ворога, були люди різних національностей. Павло Черногуз, Борис Мартинов, Олександр Гібов, Юрій Облезов. Та й діяли народні месники у лісах Брянщини, Чернігівщини та

Могилівщини – різних республік. Власне, на той час, зауважує Юлія Федорівна, ніхто не акцентував на тому моменті. „Матір-батьківщину, єдину й улюблену, всі разом визволяли від фашистів”, – наголошує колишня партизанка.

Як могли, оберігали партизани-побратими свою юну „дочку” Юлію Беляєву. Намагалися рідше брати з собою у „чоловічі” операції, не обтяжувати у походах важкими ношами. Але на війні, як на війні: став до лав месників, будь ласка, неси справно службу!

– Командування П'ятої Клітнянської партизанської бригади „Вперед”, дізнавшись, що в наш загін потрапила юнка, вирішили скористатися моїм тендітним виглядом для збору розвідувальної інформації у ворожих таборах, – пригадує Юлія Федорівна. – Створили для мене легенду, мовляв, я – племінниця лісника із місцевого села Забор'я, залишена родичем напризволяще. А запитують, чому ходить по селах, відповідь одна: змушена жebraкувати, щоб вижити. Тим часом я, мандруючи від села до села, вивідувала місця дислокації фашистів, поліцаїв, щоб навести лісових месників на ворожі „гнізда” для знищення.

Наступне завдання дівчини-партизанки визначив власноруч політрук бригади „Вперед” Павло Черногуз – загін особливої спеціальної розвідки під командуванням майора Миколи Шаніна.

Тут Юлія зустріла рідну неньку, Василю Карпівну. Щоправда, мамі доручили, як на погляд дочки, легку справу – куховарити. Але коли Юлія з товаришами-розвідниками, повернувшись з диверсійної операції, смакували страви, приготовлені вмілими руками Беляєвої-старшої, партизани говорили: „Це ще невідомо, чиє діло справді необхідніше!” Отак, поруч, партизанили мама й донька до осені 1943 року, поки не прийшло на поневолену слов'янську землю жадане визволення.

Так само, вдвох, удовами, без загиблих чоловіків, облаштовували Беляєви мирне жит-

тя. Злиденне – за статками, багате – за мріями.

– А чи пам'ятаєте Ви, Юліє Федорівно, свій останній бій?

– Ще б пак! Хіба ж забудеш, коли в тому жорстокому бою, що стався під селом Гурки, поблизу Гомеля, отримала друге поранення. До речі, за той бій мене нагородили...

А потім Беляєва з кількома державними нагородами повернулася до перерваного військового навчання. Дев'ятнадцятирічною закінчила середню школу, вступила до Дніпропетровського університету, здобула фах біолога. За направленням прийшла до м.Хмельницького, де, як уже мовилося, сягнула вершин педагогічної майстерності, завоювала любов і шану земляків. Не одну тисячу вихованців озброїла знаннями, і не лише професійними, а й моральними...

– Щороку напередодні Дня Перемоги в кожному класі я починала урок біології з хвилини мовчання і десятихвилинки Мужності, – каже Юлія Федорівна. – Сьогодні ці уроки влаштовую у залах бойової слави. Вірю, що роблю це недаремно, що не марно пройшла моя юність у партизанських лісах, що не марно загинув мій брат Олександр, захищаючи від ворога рідну землю.

Віталій Чижевський,
власкор газети „50 плюс”
по Хмельницькій області.

Интервью по просьбе читателей

Помагать медицине – значит

Лучшим доказательством высочайшего профессионализма и трудолюбия специалистов Киевского Научно-практического центра эндоваскулярной нейрорентгенохирургии Академии медицинских наук Украины являются, безусловно, 6000 пациентов, прооперированных здесь без применения трепанации черепа, без вторжения скальпеля в мозговую ткань.

– Виктор Иванович! Чего Вы ждете от новой власти? Не появлялось желания заняться большой политикой?

– В обстановке перемен и обновления общества я не остановился в раздумьях о месте под «солнцем», не бросился, как некоторые, за популизмом в политику. Хотя, как мне кажется, в большую политику должны идти профессионалы не в политических играх, а профессионалы в своем деле. Тогда больше толку будет и в законодательной, и в исполнительной власти. Я рад, что с приходом к руководству страной таких энергичных профессионалов, как Виктор Ющенко, Юлия Тимошенко, многих, настроенных по-деловому министров, руководителей ведомств открываются новые возможности для продвижения вперед, в том числе и в сфере медицины. Например, наш министр Николай Полищук персонально знакомится с каждым структурным звеном медицинской системы, вникает во все проблемы. А это значит, что мы можем ожидать взвешенных решений. Как я понимаю, и в политике, и в деловой сфере сейчас очень важно сохранить чувство меры, чтобы не разрушить то ценное, что уже функционирует и способно развиваться во благо народа. Реформирование ни в коем случае не должно ударить по квалифицированным медицинским кадрам. Оно должно послужить росту их научного и практического потенциала.

– Так Вы за или против реформирования?

– Все надо делать с умом, а тем

более реформирование. Конечно же, пришлось отказаться от копившегося десятилетиями «балласта» в научной и практической медицине. Сегодня забота о развитии фундаментальной медицинской науки должна сводиться не к благополучным статистическим показателям, а исключительно к ее результативности. Увы, многие кандидатские, да и докторские диссертации не работают на развитие практической медицины. Ведь именно в этом сегодня особая необходимость. Но вместе с тем реформаторы не должны терять чувство меры.

– А не получится ли, уважаемый Виктор Иванович, что нынешняя так называемая «люстрация» в здравоохранении нарушит именно «чувство меры», которое в реформировании вы считаете важным?

– Всегда так бывает: лес рубят – щепки летят, и младенца, мягко выражаясь, по неосторожности выплескивают с мыльной пеной. Но надо стремиться к тому, чтобы реформируя, исключить губительные для отрасли оплошности. Как, например, можем мы приветствовать непродуманное увольнение ректора медуниверситета в Симферополе? Вот как раз это и есть пример необдуманного подхода к жизни и деятельности важного в регионе и в медицине вообще учреждения.

– Но ведь и сам министр, будь он и семи пядей во лбу, не может сам все безошибочно решить, за всем уследить, избежать промахов и оплошностей. Как, по-вашему, все же добиться, чтобы подоб-

Вот строки из письма одного из тех, кому здесь помогли вернуться в строй:

«Что сегодня больше всего волнует ветеранов? Конечно же, здоровье! Вот почему в канун 60-летия Великой Победы прошу рассказать о замечательном коллективе, возглавляемым выдающимся нейрохирургом, заслуженным врачом Украины Виктором Ивановичем Щегловым. В НПЦ создан и успешно реализуется оригинальный метод внутрисосудистой хирургии центральной нервной системы (ЦНС). При лечении заболеваний спинного и головного мозга в НПЦ В.И. Щеглова вот уже четыре года подряд смертность после операций не превышает одного процента – показатель в нейро-рентгенохирургии вообще небывалый. От имени ветеранов, проходивших лечение в НПЦ, и от себя лично хочу поблагодарить всех работников Центра, где ко всем пациентам, а особенно к нам, ветеранам Великой Отечественной войны, относятся с огромной заботой и вниманием.

Ветеран войны и труда
ЛЕБЕДЕВ Валерий Павлович,
участник боевых действий».

По заданию редакции журналисты побывали в этом НПЦ и встретились с его руководителем – профессионалом высочайшего уровня, у которого учились более сотни ведущих зарубежных нейрорентгенохирургов, которые охотно заимствуют наработанный здесь опыт. Да и сам В. Щеглов, названный в США человеком года, не раз демонстрировал за рубежом свой метод операций на сосудах ЦНС. Он – автор свыше 100 научных работ, выполненных исключительно на базе собственных исследований и разработок, а также 30 патентов на изобретения, один из основателей признанной в мире школы эндоваскулярной нейрорентгенохирургии. Критерий ценности его работ по принятому в мире индексу цитирования очень высокий (многим другим ученым сегодня даже вдвое меньший индекс кажется недостижимой мечтой!).

Сегодня в стране новая обстановка, которая одних обескураживает, других, привыкших много работать, как неутомимый труженик Щеглов, вдохновляет.

ные «оплошности» не повторялись? Как сохранить авторитет самих реформ?

– Мы тоже размышляем над этим, и уже формируем специальную общественную организацию, в которую пока вошли 35 человек.

– Как она называется?

– Пока она не прошла официальную регистрацию, давайте ее именовать просто: общественная организация. Цель её не только в том, чтобы помогать нашему Президенту, министру здравоохранения принимать мотивированные решения. Она также призвана осуществлять общественный контроль, в том числе за расходованием средств на медицину. Такая

организация, к примеру, эффективно функционирует в Чехии. И нам надо добиваться, чтобы все отпущенные на медицину средства (а это не «чужие», а наши деньги!) осваивались по назначению и полностью. Чтобы не воровали!.. Я здесь полностью поддерживаю нашего Президента Виктора Андреевича Ющенко, который добивается, чтобы политики не воровали, – так должно быть повсеместно. Пора заниматься делом, а не перетягиванием ведомственного «одеяла», борьбой за денежные потоки. Мы, как общественная организация, с получением официального статуса будем контролировать эти потоки ради интересов развития медицины. Ради формиро-

Перед операцией.

Интервью по просьбе читателей

ПОМОГАТЬ ВСЕМУ НАРОДУ

В. И. ЩЕГЛОВ (второй слева) вместе с коллегами Г. СМИТОМ, Г. ТАВЕРЭЙСИ, Р. ХЕРНСОМ, Э. ШМИДЕКОМ в Главном госпитале Массачусетса (США).

вания культуры, этики в сфере нашей деятельности, чему пока что не уделяется должного внимания.

Скажу больше, наша общественная организация не заикнется в рамках некоего внутриведомственного контроля, а будет в интересах развития отечественной медицины налаживать контакты с ЮНЕСКО, родственными зарубежными министерствами и учреждениями, работать, как и полагается, широко и легитимно. Надеемся, что в министерстве, Академии медицинских наук эту нашу инициативу поддержат.

– Но вернемся к вашему НПЦ, который стал популярным именно благодаря своей новаторской деятельности. Что Вы лично считаете здесь самым важным, существенным?

– Конечно же, само наше «отмечивание» в период перестройки от Института нейрохирургии. Сегодня ведь к нам в центр (а, значит, – в Украину!) едут учиться делать нейроинтервенционные операции со всего мира. За сравнительно короткий срок мы смогли, работая самостоятельно, сформировать у себя лучшие методы диагностики различных заболеваний, лечение которых не столь успешно осуществлялось в нейрохирургии. Прделан существенный шаг к более высокой культуре операций при ишемических, эпилептических заболеваниях ЦНС. Наши операции без устрашающих вскрытий и трепанаций подняли, можно сказать, на новый уровень сам лечебный процесс. Покажусь, может быть, нескромным, но нам приятно слышать от зарубежных специалистов, что в нейроинтервенционной хирургии мы – лучше всех! Но самое важное, что об этом говорят и ре-

зультаты. Если в традиционной нейрохирургии смертность по итогам операций достигает 17%, то в нашем НПЦ этот показатель – 1%. Как говорится, комментарии здесь излишни.

– Кого, преимущественно, оперируете: людей пенсионного возраста или больше молодых?

– В центр за помощью обращаются пожилые и молодые, богатые и малоимущие. Основным направлением является эндоваскулярное лечение различных сосудистых заболеваний, которых, увы, в наше беспокойное время меньше не становится. Конечно, понимаем, что не все пенсионеры, отдавшие стране здоровье, в состоянии лечиться в таких учреждениях, как наш НПЦ. Им требуются дотации к пенсиям. Забота о пенсионерах, нуждающихся в лечении, должна стать приоритетной политикой государства. И мы усилием «общественной организации», о которой я говорил, будем добиваться решения этого вопроса. Ведь все мы, кто раньше, кто позже – потенциальные пенсионеры.

– В НПЦ мы встретили немало работающих женщин, это не свойственно для хирургии, которой занимается в основном мужчины, не так ли?

– По статистике – да. А с другой стороны, в нашей области мужчина-специалист не везде заменит женщину, одно присутствие которой делает рабочую атмосферу привлекательнее. Особенно в нейроинтервенционной хирургии, требующей максимального напряжения сил и психики. Я сравнил бы сотрудников НПЦ с «интеллектуальным садом», в котором днями находится весь персонал. Приятно же: зима, снег за окном, а в помещениях центра ухожено, цветы!.. Кстати, жен-

щины ныне стали более активными, быстрее осваивают новое.

– Сегодня, Виктор Иванович, ваш НПЦ называют украинской «меккой» нейроинтервенционной хирургии. Как Вы это прокомментируете?

– Все просто: мы по сути являемся пионерами эндоваскулярного направления в нейрохирургии, и не только в Украине, но и в мире. Первые такие операции без «скальпеля» спланированно и целенаправленно делались именно у нас, потому-то Центр и стал «меккой» для остальных. У нас бывают коллеги со всех материков, кроме Антарктиды. Приезжали к нам за опытом даже тогда, когда техническое оснащение у нас было примитивным по сравнению с западными клиниками. На нашем опыте мировая рентгеноинтервенционная хирургия убедилась, что «высший пилотаж» зависит от техники все-таки во вторую очередь, а в первую – от высоких профессионалов. Мы собрали воедино буквально все лучшее из наших профильных институтов, работали, конструировали, испытывали. И вот теперь имеем и технический, и научный, и, главное, – кадровый потенциал для проведения уникальных операций на сосудах ЦНС.

Выделение центра как самостоятельной структуры (в чем нам немало помогли, в частности, нынешний Премьер-министр Ю. В. Тимошенко, киевский городской голова А. А. Омельченко, президент АМН Украины А. Ф. Возианов) – шаг оправданный. НПЦ сегодня можно назвать школой нейроинтервенционной хирургии, о чем известно и в стране, и в мире. И такие центры надо бы формировать в наших больших городах – Харькове, Донецке, Днепропетровске, Одессе, Львове и других. В том же Днепропетровске уже успешно проводятся эндоваскулярные операции. Это начинание необходимо развивать.

– С кем сотрудничает Ваш Центр?

– Если взять только техническую сторону, то самые совершенные аппараты для нашего НПЦ готовят фирмы «Симменс», «Филипс», «Дженерал-Моторс», «Тошиба» – авторитеты мирового уровня. Солидные фирмы считают нашу хирургическую стратегию перспективной и выгодной, чтобы поддерживать контакты. Кстати, и наше правительство выделило к юбилею НПЦ средства на развитие эндоваскулярной хирургии, которые осваиваются.

– Теперь, как нам стало известно, к Вам пришло мировое признание: Вы избраны действитель-

ным членом Международной академии безопасности, профессором, причем возглавили там целое направление – нейроинтервенционная хирургия. Мы поздравляем Вас!

– Благодарю. И, пользуясь случаем, хочу поздравить всех читателей, и в первую очередь – ветеранов Великой Отечественной войны с 60-летием Великой Победы! Вы знаете, я как-то подсчитал, что в моем роду 32 военных – от курсанта до маршала. Поэтому уважительное отношение к «человеку с ружьем» у нас, как говорится, в крови.

– Как объяснить тот факт, что Вы избраны профессором и академиком Международной академии, а в «родных пенатах» всё еще и не профессор, и не академик? Не появилась мысль уехать за границу?..

– Знаете, как говорил поэт: «Сочтемся славою!.. Ведь мы – свои же люди!..» А за границей я бываю, приглашения получаю. Однажды на конгрессе нейрохирургов в Лиссабоне мне предложили в одной из известных клиник США должность руководителя и жалование – 30 тысяч долларов в месяц. А я вот мечтаю, чтобы специалисты нашего НПЦ получали хотя бы тысячу в месяц... Вот эта задача меня больше привлекает! Но чтобы ее решить, надо идти в большую политику, чтобы на законодательном уровне поднять роль и значение медицинских кадров. Тогда прекратится «утечка мозгов»!

– И последний вопрос – о кадрах в медицине завтрашнего дня. Как у нас они готовятся?

– Конечно, наши украинские институты готовят квалифицированных специалистов для всех направлений развивающейся медицины. Но не надо бояться заимствовать передовой опыт и ведущих зарубежных институтов, клиник. Средства, израсходованные на обучение в них нашей молодежи, вернутся сторицей. Чем больше таких контактов, чем больше обученных кадров, тем более уверенно мы сможем смотреть в будущее. Поэтому на это денег не надо жалеть! Но, увы, пока такие контакты слишком редки, избирательны. Мне в связи с этим хочется напомнить слова Юлии Владимировны Тимошенко: «Помогать медицине – значит помогать всему народу». Если так думает глава правительства, то все самое лучшее в медицине – впереди.

Беседу вели члены ВАП, журналисты Василий БАБАНСКИЙ, Александр ГЛАГОЛЕВ, Валерий ЗВЕРЕВСКИЙ.

Програми ВАП діють

Розвиток Програми ВАП

На досягнутому не зупинимося!

Михайло ХОДАКІВСЬКИЙ,
заступник голови Ради ВАП

Свій статус "профспілки пенсіонерів" ВАП утверджує, насамперед, запровадженням та здійсненням програм, спрямованих на задоволення найрізноманітніших потреб своїх членів. Такі програми, звичайно, мають бути доступними для пенсіонерів. Але передусім вони повинні бути затребуваними, тобто, вкоріненими в побут людини і стосуватися її реальних життєвих потреб.

Користуючись медичним обслуговуванням, задовольняючи потреби в нормальному харчуванні, літня людина відчуває також і необхідність в отриманні правової допомоги. В умовах ускладнення навколишнього життя (яке тягне за собою ускладнення його правового унормування), швидкої зміни життєвих обставин, що не схожі навіть на ті, які були ще 10-15 років тому, зрештою, висока вартість послуг юристів та адвокатів – усе це практично унеможливає для літньої людини грамотну, юридично обґрунтовану поведінку в різних життєвих ситуаціях. Така юридична підтримка можлива тільки при наявності зовнішньої допомоги.

Саме тому Програма надан-

ня правової допомоги членам Асоціації діє з моменту створення ВАП і є однією з пріоритетних. За три роки вона пройшла значний шлях розширення і удосконалення.

Усе починалося з надання безплатних юридичних консультацій. Юристи приймали членів Асоціації в центральному офісі ВАП та консультували з правових питань, які торкалися різних сфер життя. Але найбільше людей цікавили питання дарування, успадкування, довічного утримання тощо. Зміст запитань змінився з початком пенсійної реформи в Україні. Сьогодні головне, що турбує літніх громадян – це питання перерахунку та нарахування пенсій, і наші юристи намагаються допомогти членам ВАП.

У ході такої роботи ми зрозуміли, що багато проблем, які постають перед нашими пенсіонерами, часто повторюються, що їх вирішення залежить від з'ясування причин їх виникнення. Боротьба з причиною завжди ефективніша, ніж залагодження наслідків. Так ми почали працювати над створенням законопроекту "Про запобігання щодо дискримінації осіб літнього та похилого віку в Україні". Матеріалом для його підготовки стали численні звернення громадян до нашої юридичної консультації. Сьогодні законопроект готовий, і ми працюємо над його внесенням на розгляд Верховної Ради України.

Стратегія діяльності нашої організації передбачає розгортання всіх без винятку програм на ті регіони, в яких працюють наші місцеві осередки. Але з упровадженням на місцевому рівні Програми ВАП з правової допомоги виникали певні складності. І стосувалися вони передусім фінансово-економічної площини. Оплата роботи юриста, облаштування приймальні громадян меблями, комп'ютерною технікою тощо, доступ до нормативно-правової бази, телефон – це той необхідний мінімум, який потрібен для успішного виконання Програми. Ми не могли собі дозволити таких

витрат, оскільки у своєму розвитку орієнтуємося насамперед на власні ресурси.

Вихід, як це часто буває, підказала практика. До нас за правовою допомогою звернулася пенсіонерка, член нашої організації. Її мама, яка проживає у Львові, стала об'єктом недобросовісних маніпуляцій з боку певних осіб, які не зовсім чесним шляхом стали власниками її квартири у центрі міста: замість договору довічного утримання літня людина уклала договір купівлі-продажу з правом довічного проживання в квартирі.

Але право проживання не включало в себе право на повагу до господаря житла, до його гідності, зрештою, на елементарне людське ставлення до бабусі. Хоча, зазвичай, наші юристи обмежуються наданням консультацій, в цьому, "кричущому" випадку (потім таких випадків у нас був не один десяток) ми вирішили втрутитися безпосередньо.

Ми почали листуватися з органами місцевої влади і за допомогою грамотних дій змогли привернути увагу громадськості, правоохоронних та представницьких органів до цього факту, а потім і допомогти літній жінці. Для нас в цій історії важливим було те, що наша допомога була результативною в місті, де наша організація навіть не представлена регіональним відділенням. Ми зрозуміли, що можемо створити єдиний ефективний центр правової допомоги, який зможе поширювати свою діяльність і захищати літніх по всій країні.

З метою технічного забезпечення цього процесу ми вирішили підключити наш офіс до послуги "800", за допомогою якої людина може до нас звернутися з будь-якого куточка України. Особливо важливим було те, що таким чином ми стаємо доступними і для сільських місцевостей, де, як відомо, соціальна інфраструктура найбільш зруйнована, а потреба в правовій допомозі дуже нагальна.

Рада ВАП звернулася до Відділу преси, освіти та культури Посольства Сполучених Шта-

тів Америки в Україні і отримала грант "Створення віртуальної юридичної клініки Всеукраїнської асоціації пенсіонерів". Після вирішення багатьох технічних питань клініка запрацювала.

Ми не збираємося зупинитися на досягнутому і бачимо багато можливостей для вдосконалення та розширення роботи нашої клініки. Для цього ми плануємо здійснити ряд кроків. Маємо намір збільшити обсяги надання правової допомоги шляхом структурного виділення клініки, забезпечення її фінансування та залучення більшої кількості професійних юристів. Плануємо підписання угоди про співпрацю з одним із юридичних факультетів вищого навчального закладу міста Києва для того, щоб клініка не лише надавала юридичні консультації, але й могла здійснювати безпосереднє представництво інтересів літніх громадян.

Ми хочемо піднести роботу клініки на якісно новий рівень і окрім безпосереднього надання правової допомоги здійснювати моніторинг законодавства щодо забезпечення прав літніх та розробку пропозицій по його поліпшенню та вдосконаленню. З цією метою нами розроблено відповідну програму, ведуться переговори з Міністерством праці і соціальної політики, Пенсійним фондом України, народними депутатами України щодо вдосконалення законодавчої бази, запобігання дискримінації за віком, усунення проблем, які в ході роботи нашої юридичної клініки стають очевидними.

Здійснено в рамках проекту за підтримки Фонду сприяння демократії Посольства США в Україні. Погляди авторів не обов'язково збігаються з офіційною позицією уряду США.

Supported by the Democracy Grants Program of the U. S. Embassy in Ukraine. The views of The authors do not necessarily reflect the official position of the U. S. Government.

Програми ВАП діють

З правової допомоги

144 консультації – такий результат за перший місяць роботи

юридичної консультаційної лінії Всеукраїнської асоціації пенсіонерів

Наталія КРАВЧЕНКО,
консультант віртуальної
юридичної клініки ВАП

Проект віртуальної юридичної клініки Всеукраїнської асоціації пенсіонерів стартував наприкінці лютого 2005 року та активізувався після виходу в березні на УТ-1 телепередачі "Пенсійна реформа. Крок за кроком", на якій було представлено нашу Асоціацію.

За перший місяць роботи до нас надійшло 144 звернення громадян з 18 регіонів України. Громадяни мали можливість не тільки ознайомитися з діяльністю нашої Асоціації, а й отримати безплатну юридичну консультацію, внести свої пропозиції та побажання щодо розширення діяльності регіональних відділень ВАП в Україні та поліпшення системи надання допомоги пенсіонерам.

Ми цінуємо думку наших пенсіонерів і робимо все можливе для того, щоб літня людина почувала себе гідно. Одним із таких кроків стала безплатна юридична консультація, для отримання якої члену ВАП досить лише зателефонувати за номером "гарячої лінії": 8 – 800 – 300 – 13 – 60.

Як показав досвід, більшість звернень стосується питань пенсійного забезпечення, проведення пенсійної реформи в Україні, введення в дію Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування".

Але телефонують не лише пенсіонери, та це й зрозуміло: адже згаданий Закон стосується не тільки людей похилого віку, а й майбутнього сучасної молоді.

Останнім часом збільшилася кількість дзвінків щодо прийнятого 12 січ-

ня 2005 року Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про Державний бюджет України на 2005 рік" та деяких законів України". Громадяни стурбовані правильністю застосування чинного законодавства, цікавляться порядком та механізмом нарахування (перерахунку) пенсій. Дзвінки надходять із різних регіонів України. Протягом місяця до віртуальної юридичної клініки звернулися 144 особи, в тому числі:

Регіон	Кількість дзвінків
м. Київ	44
м. Харків	18
Вінницька обл.	3
Дніпропетровська обл.	11
Донецька обл.	6
Закарпатська обл.	1
Запорізька обл.	3
Київська обл.	20
Луганська обл.	6
Львівська обл.	3
Миколаївська обл.	3
Одеська обл.	1
Полтавська обл.	9
Рівненська обл.	1
Сумська обл.	2
Херсонська обл.	1
Хмельницька обл.	3
Черкаська обл.	4
Чернігівська обл.	5

Тематика запитань, які надійшли на телефони "гарячої лінії":

■ 54 звернення – щодо перерахунку трудових пенсій згідно з п.2 ст. 42 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" відповідно до підвищеного розміру прожиткового мінімуму, встановленого законодавством на 2005 рік;

■ 19 звернень – щодо визначення страхового стажу, механізму та порядку нарахування стажу;

■ 12 звернень – щодо надання пільг різним категоріям громадян: інвалідам, учасникам війни, інвалідам Великої Вітчизняної війни, інвалідам та учасникам ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, пенсіонерам за віком та особам, які отримують соціальну допомогу в разі втрати годувальника, та інших;

■ 11 звернень – щодо умов та порядку вступу в члени ВАП;

■ 7 звернень – щодо призначення

пенсії по інвалідності: порядок, механізм, умови;

■ 7 звернень – щодо призначення та перерахунку пенсії відповідно до Закону України "Про наукову і науково-технічну діяльність";

■ 5 звернень – щодо призначення та перерахунку пенсій відповідно до Закону України "Про державну службу" та Закону України "Про службу в органах місцевого самоврядування";

■ 5 звернень – щодо сплати страхових внесків до Пенсійного Фонду України;

■ 5 звернень – щодо перерахунку пенсій відповідно до Закону України "Про пенсійне забезпечення військовослужбовців та осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ";

■ 5 звернень – щодо відшкодування регресних вимог, пенсій по інвалідності від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності;

■ 3 звернення – щодо перерахунку

пенсій категорії працівників авіації і льотно-випробувального складу, які мають право на пенсію за вислугу років;

■ 3 звернення – щодо перерахунку, призначення пенсій та надання пільг відповідно до Закону України "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи";

■ 3 звернення – щодо порядку надання медичного страхування;

■ 2 звернення – щодо житлових питань та інших.

Хоча "гаряча лінія" нашої юридичної клініки тільки недавно розпочала свою діяльність, але вона вже показала свою користь і затребуваність у наших громадян, адже сьогодні дуже складно в селищі чи маленькому місті України отримати безплатну, кваліфіковану фахову консультацію. Таким чином, ми вважаємо, що робота лінії є справді одним із важливих кроків ВАП задля поліпшення життя літніх громадян.

ДО УВАГИ ЧЛЕНІВ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ АСОЦІАЦІЇ ПЕНСІОНЕРІВ!

Всеукраїнська громадська організація „Всеукраїнська асоціація пенсіонерів” повідомляє про початок роботи віртуальної юридичної клініки, за допомогою якої кожен член Асоціації може отримати **безплатну юридичну консультацію.**

Для того, щоб скористатися новою послугою, потрібно:

1. Зателефонувати за безплатним номером

8-800-300-13-60

2. Назвати своє прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання, номер своєї членської картки ВАП.

3. Поставити запитання, на яке ви хочете отримати відповідь юриста.

4. Пам'ятайте, що такий дзвінок коштує Асоціації 0,6 грн. за кожну хвилину розмови, тому перед тим, як зателефонувати, чітко сформулюйте своє запитання.

Рада Всеукраїнської асоціації пенсіонерів

Реклама

м. Київ, вул. Мічуріна, 62

тел. **417-50-96**
417-52-97

- **деревообробка**
- **оптова торгівля пиломатеріалами:**

- дошка обрізна
- брус
- тарна дощечка
- штахетник
- дранка

**Оперативність,
надійність,
якість!**

НАТЕК

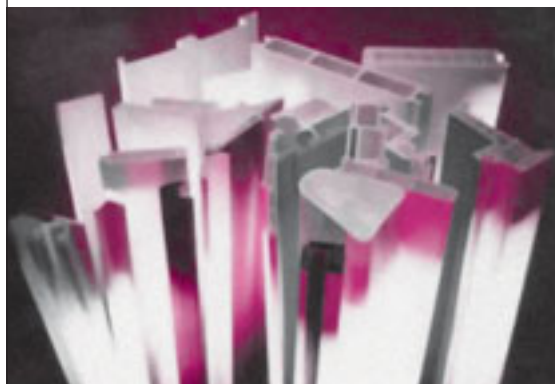
Ліцензія АА № 555722 від 28.11.03

01015, м. Київ,
вул. Панфіловців, 32
Тел. (044) 417-45-32,
факс (044) 417-45-27

Підприємство "НАТЕК" пропонує широкий спектр інжинірингових послуг та приймає замовлення на розробку та впровадження комплексних проектів об'єктів виробничого, соціально-культурного та житлового призначення та проектно-кошторисної документації на окремі розділи проектів.

На найвигідніших для Замовника умовах ми надаємо послуги з придбання обладнання та матеріалів, які закладено у проект, а також виконаємо комплекс робіт з будівництва, оздоблення, монтажу та наладки обладнання об'єкту.

Ми гарантуємо якість своєї роботи!

■ **ПРОЕКТУВАННЯ**
 ■ **МОНТАЖ** ■ **ІНЖИНІРІНГ**

Програми ВАП діють

Запрошує оздоровчий комплекс „Високі Карпати”

У мальовничому куточку Закарпаття, в оточенні найвищих вершин України, на злитті кришталево чистих річок Лазещини та Чорної Тиси розкинулось гуцульське селище Ясіня.

Для членів ВАП – знижка 50%

Здавна Ясіня – найпопулярніший центр узимку гірськолижного, а влітку пішохідного туризму.

Звідси прокладено найкоротші туристичні маршрути на найвищу вершину Карпат – Говерлу, Свидовецький хребет, звідки відкривається чудовий краєвид на триглаву вершину г. Близниця.

Оздоровчий комплекс „Високі Карпати” розташований у центрі Ясіня. Розрахований на 200 туристів. Кімнати 2-, 3-місні, зі зручностями.

До послуг гостей затишна їдальня, оздоблена майстрами різьбарства. Тут Вас почастиють смачними стравами традиційної гуцульської кухні (бануш, куліш та ін.).

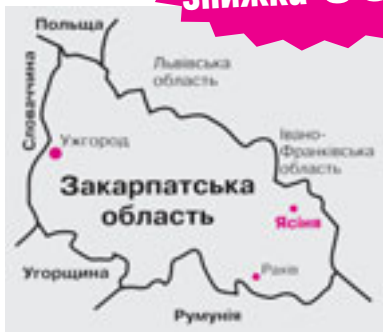
При комплексі діє бар, колиба-шашлична, сауна з гідробасейном, масажні та фітоінгаляційні кабінети, фітобар, бювет.

Функціонує гірськолижний підйомник довжиною 4500 м., а в прокатному пункті турбази Ви зможете підібрати собі гірськолижне спорядження і покататися на лижах під керівництвом досвідчених інструкторів.

Улітку комплекс запропонує для Вас цікаві пішохідні оздоровчі прогулянки. В околицях оздоровчого комплексу ростуть хвойні ліси, де багато грибів, ягід, а чисте гірське повітря очистить Ваші легені.

До послуг туристів – цікаві автобусні екскурсії. Ви зможете покататися у цілющій воді Солоних Озер, побувати в Географічному Центрі Європи, купити пам'ятні сувеніри.

Приїжджайте (влітку можна з дітьми, онуками)! Оздоровчий комплекс чекає на Вас!

Україна, 295803, Закарпатська область, Рахівський район, смт Ясіня, вул. Грушевського, 11, оздоровчий комплекс „Високі Карпати” тел./факс (03132) 42 014

„Віланель” – це практичність, елегантність, скромність

В одному з куточків старовинного Подолу, на вулиці Нижньоюрківській, 31, поруч із стрічко-ткацькою фабрикою, працює магазин жіночого одягу, який, без перебільшення, можна назвати еталоном сучасної вітчизняної торгівлі для громадян із середніми доходами. Це – фірмовий магазин „Віланель” дочірнього підприємства корпорації „Холдинг підприємств швейної промисловості „Український одяг”.

Не лише найкрасивіший і найзручніший жіночий одяг виробляє фірма „Віланель”, а ще й найдешевший. Спритні підприємці не даремно ж замовляють тут 30 – 40 костюмів або

блузок, а потім продають їх у центрі столиці вдвічі дорожче. Вигідно!

Директор „Віланелі” Любов Василівна Шебардіна без вагань погодилася укласти договір про співробітництво з ВАП, надавши членам Асоціації максимальну знижку – 20 %. Тож тепер „вапівці” мають змогу на одному костюмі заощадити одразу 50 – 70 гривень!

Привітні, усмінені працівники „Віланелі” завжди порадять, який фасон або колір більше пасує кожній жінці, а в разі потреби можуть швидко підігнати виріб по фігурі.

Постійно діюча виставка-продаж виробів „Віланелі” називається „Класичний жіночий костюм та блуза”. Про режим її роботи можна довідатися за телефонами: **417-74-65, 417-02-26**.

Той, хто хоч раз побував тут, стає вже постійним клієнтом і надалі віддає перевагу одягу з маркою „Віланель”.

Для членів ВАП – знижка 20%

До уваги журналістів і редакторів!

Редакція видань Всеукраїнської асоціації пенсіонерів оголошує **конкурс на заміщення посади заступника головного редактора** – спеціального кореспондента журналу „Наше покоління”, газети „50 плюс” та каталогу „Кроки назустріч”.

Оплата – за домовленістю.

Вимоги до кандидатів:

- ▶ **освіта – вища філологічна або журналістська;**
- ▶ **досвід роботи в друкованих ЗМІ;**
- ▶ **досконале володіння українською та російською мовами;**
- ▶ **вміння працювати на комп'ютері.**
- ▶ **Вік – необмежений.**

Резюме надсилати електронною поштою на **E-mail: oka-okr@yandex.ru**

Редакція видань ВАП.

Культура і мистецтво

Сцена із музичної вистави "Легенда про Скрипку"

Задля примноження добра і миру

Відвідайте вистави Київського циганського музично-драматичного театру „Романс” під керівництвом заслуженого артиста України Ігоря Крикунова

Цей самобутній театр був створений у 1994 році. Він є першим і єдиним в Україні професійним театром, який працює в жанрах музичної драматургії, класичного романсу та національного фольклору.

За 11 років існування театру „Романс” сольні концертні програми, вистави, тематичні вечори, складені з кращих зразків неординарної, самобутньої музичної культури циган, були представлені численним глядачам не тільки в Україні, а й у багатьох країнах світу: Росії, Білорусі, Польщі, Америці, Коста-Ріці, Ізраїлі, Австрії та ін.

Театр „Романс” – постійний учасник міжнародних музичних, театральних та ромських фестивалів: „Чехочинек-98” (Польща), „Кхаморо-2000” (Чехія), „На рубежі веков, 2001” (Москва).

В 2000 році колективом театру започатковано в Україні Міжнародний ромський фестиваль мистецтв „Амала”, в якому взяли участь більш як 40 колективів та виконавців.

Актори театру мають досвід роботи в кінематографі. Ними зіграно багато ролей у музичних та телевізійних фільмах: „Циганка Аза”, „Гори димлять”, „Чардаш Монті”, „Назар Стодоля”, „Бухта смерті”.

В 2003 році колектив театру отримав статус державного. Право на це він довів своєю майстерністю, творчою та громадською діяльністю.

За вагомий внесок у розвиток багатонаціональної культури України театр та особисто Ігора Крикунова нагороджено Орденом Миколи Чудотворця „За примноження добра і миру на землі”.

З нагоди свого 10-річчя та ювілейного вечора, який відбувся в 2003 році на головній сцені нашої держави в Національному Палаці „Україна” театром започаткована почесна нагорода „Орден циганської дружби”, який отримали відомі особистості, котрі зробили вагомий внесок у збереження духовної скарбниці циганського народу. Серед них – перший Президент України Леонід Кравчук, Київський міський голова Олександр Омельченко, кінорежисер, народний артист України Григорій Кохан, художній керівник Московського циганського театру „Ромен” Микола Сліченко та інші.

Театр „Романс” є так званим творчим та мозковим центром, навколо якого об’єдналися високопрофесійні представники циганського мистецтва, котрі своїми досягненнями та успіхами відомі в багатьох країнах світу.

Свою роботу колектив театру спрямовує на підтримку та навчання талановитої молоді у співдружності з творчими агенціями України та зарубіжжя.

За останні роки „Романс” відзначився такими своїми доробками, як:

- створення музичної вистави „Цигани” в рамках проекту „Зірки на сцені театру”, який є першою в історії української культури циганською рок-оперою; її постановка відзначена дипломом 1-го ступеня на Міжнародному фестивалі „Театр Третього тисячоліття”;

- Міжнародний Циганський Фестиваль „Амала”, за проведення якого організатори нагороджені Комітетом міжнародних премій Орденом Миколи Чудотворця „За примноження добра та миру на землі”;

- цикл музично-поетичних вечорів „Я син свого народу” за участю відомих циганських поетів України (першим серед них був вечір Михалія Козимиренка);

- підтримка діяльності дитячої студії „АМА-ЛЯТА” при театрі „Романс”, яка на свій розвиток отримала грант Інституту Відкритого суспільства (м. Будапешт);

- методична допомога у виданні першої в Україні наукової монографії „Колекція ромського мистецтва та культури”;

- цикл вечорів пам’яті, присвячених трагедії Бабиного Яру;

- спільний театральний-мистецький проект з курсом народної артистки СРСР Ади Роговцевої (вистава „Циганська муза” Ліни Костенко) та участь у Міжнародному театральному фестивалі „Театральна весна Закарпаття”.

Лише у 2004 році театр узяв участь у п’яти міжнародних фестивалях: П’ятому міжнародному благодійному царському балу в Берліні (Німеччина); Дні культури циган Європи в Любляні (Словенія); у другому Багатокультурному фестивалі „Галичина” в Пішемишлі (Польща); у Карвінському ромському фестивалі (Чехія); у „Днях пам’яті жертв фашизму в м. Освенцімі”.

Театр „Романс” щиро вдячний всім за увагу до своєї діяльності і завжди готовий співпрацювати з творчими агенціями, громадськими організаціями та організаторами культурно-мистецьких заходів. Прикладом такої плідної співпраці є участь Театру у Культурній програмі Всеукраїнської асоціації пенсіонерів. Завдяки згаданій програмі десятки літніх громадян – членів ВАП – уже мали змогу прилучитися до високого мистецтва.

Наша вітальня

Віталій Терещук

Член ВАП Віталій Терещук народився в 1932 р. в с. Кашперівка Козятинського р-ну Вінницької області. Закінчив семирічну, потім однорічну ветеринарну школу. Служив три роки в армії, після закінчення Тульчинського ветеринарного технікуму працював ветфельдшером. Коли було оголошено про набір будівельників на ударну будову – Київську ГЕС, поїхав на Київщину. Після завершення будівництва ГЕС Віталій Володимирович будував житлові будинки й промислові об'єкти в столиці України. Відгукнувшись на новий заклик – освоювати багатства надр Сибіру, поїхав у Тюменську область, де 9 років добував нафту. Але

ніколи не забував про рідну Україну. У вільний час писав вірші. Тепер, ставши пенсіонером, продовжує трудовий шлях, працюючи черговим сантехніком в одному з наукових інститутів.

Володимир Мордань

Серед українських поетів його постать ніколи не випиналася на п'єдестал, ніколи не була поміж тих, хто раз і назавжди окупував стіни парламенту, хто загравав з сильними світу сього.

Для члена ВАП, члена Співки письменників України Володимира Григоровича Морданя поетична творчість – це не спосіб прославитися, а спосіб життя.

Талановитий поет створив чимало поетичних збірок, які й досі викликають захоплення своїми яскравими художніми образами. Серед них – книжки „День”, „Задесення моє”, „Ритми”, „Листопад”, „Дерев зелені біоструми”, „Лебедін”, „Верес”, „Тріолети”, „Подорожник”, „Осінні жовті письменна”, „Це Європі далеко до нас” та інші. А в сьогоднішньому номері газети, присвяченому славному ювілею – 60-літтю Великої Перемоги – ми друкуємо його вірш „1941”, написаний ще в 1983 році.

Пісня про вічного солдата

Довго мати по світу блукала,
То синочка свого виглядала,
То шукала могилу солдата.
По війні стала пустою хата...

– Де ж вона, мого сина могила?
Все ходила старенька, ходила...
Стала кликати в чистому полі,
А синочок... стоїть при тополі...

– Та не вбитий я, мамо,
не вбитий!
Я у бронзі навечно відлитий.
І стоятиму так я віками.
Обніми мене, мамо, руками!

До грудей припадає солдата
В чорній хустці зажурена мати.
– Ой, холодна ж ця бронза! –
та й плаче,
Мов та птаха, підбита неначе.

– Чом додому, синочку,
не йдеш ти?
Чого довго ти так забарився?..
– Ой, матусю, моя ти рідненька!
Бачиш, син твій в солдатах
лишився!

Та не вбитий я, мамо, не вбитий,
Я у бронзу навечно відлитий.
І стоятиму так я віками!
Обніми мене, мамо, руками!..

Колаж Елеонори МІЛЬЧЕНКО

1941

Не за гори
А над горем
попливли вітри.
Червень
сивим метеором
впав на явори.
Впав на клени
на зелені,
на світанність трав.
І на рейках
журний дзенькіт
залишив состав.
Мати сина
соколино
провела на бій:
„За родину,
За Україну
стій, єдиний, стій!..”
І дружина,
і калина
освятили путь.
І над полем,
і над болем:
„Тільки не забудь!..”
І донині
на калині
спомини цвітуть –
соколине,
лебедине:
„Стой!.. І не забудь!..”

На дозвіллі

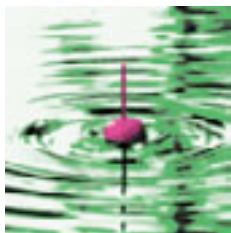
Чи знаєте ви?..

- що причиною геніальності Альберта Ейнштейна, який помер півстоліття тому, є більша, ніж у пересічної людини кількість клітин мозку, які забезпечують діяльність нейронів. Як стверджує професор Каліфорнійського університету Меріан Даймонд, у вченого було дуже багато так званих гліальних клітин – а саме вони сприяють сильно розвинутій уяві, просторовому мисленню та здатністю генерувати ідеї;
- що символ @ (який у нас називають „собачка“) у Норвегії називають „оселедцем“, у Данії – „чайкою“, а

У світі цікавого

- його офіційною назвою є „ерроб“, а ще – „еробаз“;
- що найкоротшою в історії людства війною вважається війна між англійським флотом та Занзибаром, що розпочалася 27 серпня 1896 року. Командуючий флотом запропонував самозваному султану цієї африканської країни здатися в полон, але той відмовився, і британська ескадра відкрила вогонь. Самозванець і його воїни склали зброю і здалися в полон через 40 хвилин.

Поради рибалкам

Як ловити ротана

У маленьких ставках, утворених загадами на ручаях, у затоплених кар'єрних виробках і навіть у зливних ямах, котрі раніше слугували для ... стічних вод на автотрассах, водиться ротан. Його невибагливість, здатність пристосовуватись до екологічних негараздів пояснюється наявністю чудової системи очищення організму. Тож ніколи не пробуйте на смак печінку ротана!.. А взагалі це смачна риба.

Насадіть на гачок одного-двох хробаків (але не з ґрунту, а з ґною). Якщо вони активні, рухливі, закидайте на поплавець. Я ж у тому разі, коли хробак малорухливий, піднімаю поплавець вище і просто працюю, ніби блешнею.

Можна й так: наживіть на гачок маленького ротана (2–5 см) або ж такого розміру жабку. Ротан ухопить неодмінно!

А мій улюблений спосіб – на ікру спійманого вже ротана. Акуратно розріжте його черевце, щоб не ушкодити мішечок з ікрою. Так само акуратно слід цей мішечок натягнути на гачок (№№ 5 або 6). Якщо ротан поблизу є, то можете бути певні: він таку наживку не проміне!..

Одного з „найурожайніших“ днів мій улов (ротана, карася, коропів) становив 6 кілограмів. Бажаю і вам такого ж улову!

Розповідь І. КРАВЕЦЬ. Львівська область.

Як зберегти спійману рибу у спеку

Спіймати рибу – лише половина діла, якщо стоїть спекотна погода. Її ж треба ще й зберегти, щоб додому принести придатною до вживання. У багатьох досвідчених рибалок є чимало способів зберігання свіжої риби без холодильника. Та, мабуть, найкращий з них – закопування в пісок, а за його відсутності – просто в землю. Викопають ямку глибиною 35–40 см. На такій глибині ґрунт досить прохолодний. Укладати рибу слід разом з травами (лопушняк, мати-мачуха тощо) таким чином, щоб рибини не торкалися одна до одної. Навіть ще живу рибу, але таку, що вже майже сонна (наприклад, з ушкодженими при витяганні гачка зябрами), краще приколоти й теж закопати в ґрунт. Землю зверху добре притоптати.

Не намагайтесь ховати рибу десь на березі – у затінку кущів чи густої трави – марна справа: риба у спеку там не збережеться.

Книжкова полиця

До глибинних таємниць життя

Ученим і конструкторам притаманні ті чи інші риси, які декому видаються або дивними, або нелогічними. Видатний Дмитро Менделєєв серед найближчих знайомих став відомим насамперед як неперевершений майстер виготовлення... валіз.

Член ВАП академік Є. А. Черевченко за радянських часів був узагалі мало кому відомий, оскільки працював провідним конструктором на „поштової скринці“ (так тоді іменувалися підприємства та інститути, котрі забезпечували оборонну міць колишнього СРСР). А у вільний від роботи час „нормальні“ конструктори їхали на рибалку, грали у футбол, займалися колекціонуванням марок або просто, як кажуть, розслаблялися в колі друзів за чаркою. А Євген Андрійович, відпрацювавши на оборону, йшов додому або до бібліотеки і занурювався у любі його серцю проблеми естетики, досліджував природу прекрасного, психіку людини, природу людських настроїв, намагаючись віднайти зв'язок між почуттями і вчинками, між індивідуальним і загальнолюдським.

У 1993 році вийшла його книга „Букет ідеалів“, десять років по тому – його монографія „Таємниці поведінки людини“. І його друзі та знайомі дивувалися: як це можна! Автор двадцяти двох авторських свідоцтв, винахідник, конструктор із оборонного комплексу – і раптом такі книги!

Але в тому-то й річ, що Євген Черевченко – вчений надзвичайно широкого діапазону інтересів, і підтвердженням цього стала його нова книга „Человек: ангел или убийца?“, що недавно побачила світ.

Звідки береться все те погане, жорстоке, огидне, що інколи просинається у людині? Чому люди стають агресивними і навіть вбивають собі подібних? Яке соціальне коріння живить таких монстрів? Як зароджуються агресивність, злочинні наміри?

Якби ми сказали, що дізналися про це – вже цікаво, то було б правдою. Але академік Є.А. Черевченко, як кажуть, „копав глибше“, і він у своїй книзі дає відповіді навіть на такі питання, які виходять (здавалося б!) за межі означеної теми.

Як трансформується фізичний принцип найменшої дії стосовно до живої матерії? Яка закономірність психофізіологічних процесів у живих організмах отримує „естафетну паличку“ від Загального закону природи?

Відповідь на питання про природу цього загадкового явища практично вже має двадцятилітню історію, коли Є. А. Черевченко дослідив і оприлюднив феномен розмірення у своєму „Букете ідеалів“ та наукових статтях. Він ще тоді показав, що процес розмірення корисних властивостей навколишнього середовища з витратами енергії приводить до зменшення цих витрат і зростання корисних властивостей. Він першим увів у наукову термінологію такий термін, як ТЕП – трудностний елемент психіки, що відображає у нервових процесах та психіці витрати енергії на подолання труднощів.

– Використовуючи зовнішній об'єкт, – пояснює вчений, – біологічна система розмірює його корисні властивості з витратами енергії, котрі спрямовані на досягнення цих корисних властивостей. У результаті цього об'єкт змінюється системою таким чином, що витрати енергії та труднощі (а фізики сказали б – виробництво ентропії) прагнуть до мінімуму. Тобто ми маємо справу з економією енергії, без якої, як відомо, не може бути життя на Землі, а отже і неможливе життя живих істот.

На жаль, світове співтовариство, дізнається про великі відкриття вчених з запізненням на кілька десятиліть.

Тож, поздоровляючи автора нової книги, побажаймо члену ВАП Євгену Черевченку ще за життя побачити практичне застосування його відкриття на батьківщині.

Член ВАП, академік УАН Є.А. Черевченко

50 плюс

ГАЗЕТА
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
АСОЦІАЦІЇ
ПЕНСІОНЕРІВ

ДЛЯ ТИХ, КОМУ
П'ЯТДЕСЯТ І БІЛЬШЕ

Засновник: ВГО ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ПЕНСІОНЕРІВ (ВАП)
Видавець: ДП "Видавничий дім "ІНФОЦЕНТР"
Шеф-редактор Володимир ДЗЬОБАК
Головний редактор Олег КРАВЧЕНКО
Літредактор-коректор Людмила ДИКА
Фотокореспондент Наталія КОМΠΑНИЦЕВА
Дизайн і верстка Елеонора МІЛЬЧЕНКО

Розміщення реклами в газеті – через ДП "Видавничий дім "ІНФОЦЕНТР"
Реклама: тел. (044) 417-24-28; факс (044) 417-52-60
Редакція газети не завжди поділяє думки авторів.
Відповідальність за зміст рекламних публікацій несе рекламодавець.
При передруку матеріалів посилення на "50 плюс" обов'язкове.
Газета надається безкоштовно членам ВАП. Підписано до друку 21.04.05.
Адреса редакції та видавця: 04071, Київ, вул. Нижній Вал, 21, ВАП.
Тел. (044) 417-24-28; факс (044) 417-45-27.
E-mail: oleg_kravchenko@ukr.net http://www.uarp.org
Друк: СПД КВК. м. Київ, вул. Магнітогорська, 2а. Тираж 26000 прим. Зам. № 33.